RAAD VAN TOEZICHT VERZEKERINGEN

U I T S P R A A K Nr. 2003/54 Br

i n d e k l a c h t nr. 2003.1084 (031.03)

ingediend door:

hierna te noemen 'klager',

tegen:

hierna te noemen 'verzekeraar'.

De Raad van Toezicht Verzekeringen heeft kennis genomen van de schriftelijke klacht, alsmede van het daartegen door verzekeraar gevoerde schriftelijke verweer.

Uit de stukken is, voor zover voor de beoordeling van de klacht van belang, het navolgende gebleken.

Inleiding

Klager heeft met ingang van 29 juni 2000 bij verzekeraar voor zijn pizzeria/shoarmazaak/snackbar een uitgebreide brandverzekering voor bedrijven gesloten.

Vraag 11 van het aanvraagformulier voor de verzekering heeft als aanhef: '(…) Bij onderstaande vragen dienen feiten te worden vermeld over de voorgeschiedenis van de verzekeringnemer, de personen met wie hij/zij samenwoont, de verzekerden en/of andere belanghebbenden bij deze verzekering, die zijn voorgevallen in de laatste 8 jaar.' en luidt verder als volgt:
'(…)
b. Is er sprake geweest van aanraking met politie/justitie ter zake van (verdenking van) het plegen van een misdrijf?' en:
'c. Zijn er andere feiten en/of omstandigheden mee te delen over het te verzekeren risico of verzekeringnemer, verzekerde en/of andere belanghebbenden die voor het beoordelen van deze aanvraag van belang zouden kunnen zijn?'.

Klager heeft de vragen onder 11 b en c met 'nee' beantwoord.

In artikel 4 B aanhef en onder 2 van de op de verzekering van toepassing zijnde algemene verzekeringsvoorwaarden is bepaald: ' Het recht op schadevergoeding vervalt, indien de verzekerde (…) opzettelijk onjuiste gegevens heeft verstrekt.'

Op 11 maart 2001 is door brandstichting schade ontstaan in klagers bedrijf. Verzekeraar heeft de schade door een bureau laten onderzoeken en heeft vervolgens geweigerd de schade, door een expert vastgesteld op een bedrag van ƒ 60.075,-, uit te keren.

2003/54 Br

De klacht

Volgens verzekeraar is sprake van verzwijging als bedoeld in artikel 251 Wetboek van Koophandel omdat klager heeft nagelaten mee te delen dat hij in aanraking is geweest met politie/justitie op verdenking van het plegen van een misdrijf.

Klager heeft bij het afsluiten van de verzekering aan de tussenpersoon meegedeeld dat er contact is geweest met de politie maar dat geen sprake was van verdenking van een misdrijf. Naar aanleiding van een vechtpartij/het opstootje voor zijn bedrijf is klager meegegaan met de politie om aangifte te doen. Hem is niet duidelijk gemaakt dat hij als verdachte werd gehoord ter zake van een misdrijf. Ver na het afsluiten van de verzekering bleek dat hij als verdachte is gehoord. Inmiddels is hij door de politierechter vrijgesproken.

Toen klager werd gehoord door het door verzekeraar ingeschakelde bureau kon klager meedelen dat hij was gehoord als verdachte omdat hem dit inmiddels was gebleken. Van verzwijging is geen sprake omdat hij bij het invullen van het aanvraagformulier niet wist dat hij was gehoord als verdachte, laat staan dat hij werd verdacht van een misdrijf of een overtreding.

Daarbij merkt hij op dat de tussenpersoon, toen klager melding maakte van het politiecontact (althans zijn aangifte op het bureau), heeft meegedeeld dat zolang klager niet is veroordeeld door de strafrechter hij dit niet behoeft op te geven op het aanvraagformulier. Bij het afsluiten van een autoverzekering op 11 november 2002 werd wederom door deze tussenpersoon, die inmiddels op de hoogte was van de onderhavige discussie over artikel 251 WvK, gesteld dat geen sprake is geweest van aanraking met justitie. Daarbij merkt klager bovendien op dat de premie bij verzekeraar drie maal hoger was dan bij de eerdere soortgelijke verzekering. Volgens de tussenpersoon was dit omdat het risico hoger is voor verzekeraar in verband met de eerste brand. Dit was verzekeraar dus wel bekendgemaakt.

De vechtpartij/het opstootje vond plaats op 4 juni 2000. De tussenpersoon is voor het afsluiten van de onderhavige verzekering op 14 juni 2000 bij klager geweest. Klager wist toen niet dat hij als verdachte zou gaan gelden.

Verder stelt verzekeraar dat sprake is van verzwijging van de financiële positie van het bedrijf. Door een omissie van de boekhouder was betalingsachterstand ontstaan. Deze is al geruime tijd ingelost. Klager was bij het afsluiten van de verzekering op de hoogte van deze fout van de boekhouder. Dit behoefde niet onder de aandacht van verzekeraar gebracht te worden: er was niets bijzonders aan de hand.

Voorts stelt verzekeraar dat de elektrische installatie niet was goedgekeurd. Deze goedkeuring was echter wel aanwezig. Ook stelt verzekeraar zich op het standpunt dat klager een eerdere brand in het bedrijf niet heeft gemeld. Dit heeft klager niet gedaan omdat hij dit niet relevant vond voor het afsluiten van de verzekering. Ook de tussenpersoon vond het als deskundige kennelijk niet van belang. Deze brandschade is inmiddels door de Rechtbank beoordeeld. Deze heeft klager in het gelijk gesteld, maar de desbetreffende verzekeringmaatschappij is in hoger beroep gegaan.

Op 2 augustus 2000 is een medewerker van verzekeraar bij klager geweest, waarbij klager melding heeft gemaakt van de eerste brand en van de ruzie/het opstootje voor de zaak en dat hij daarover heeft verklaard bij de politie. Hiermee deed verzekeraar niets, zodat een en ander thans, na het ontstaan van de schade, klager niet kan worden tegengeworpen.

Overigens is over de ruzie/het opstootje gesproken met de tussenpersoon. Deze vond dit niet relevant voor het afsluiten van de verzekering. Er was bovendien geen sprake van serieuze bedreigingen voorafgaande aan het afsluiten van de verzekering. Door jongetjes uit de buurt zijn uitlatingen gedaan jegens klager gerelateerd aan diens culturele achtergrond, maar dit was niet serieus te nemen.

Aangaande de huurachterstand merkt klager op dat bij de verhuurder een borg was van ƒ 3.500,-- waaruit huurachterstanden konden worden gecompenseerd. Blijkens de jaarstukken heeft klager altijd winst gemaakt.

Het standpunt van verzekeraar

Verzekeraar is verbaasd dat een advocaat voor klager rauwelijks een klacht heeft ingediend bij de Raad.

Overigens dient de civiele rechter deze kwestie te beoordelen, daar klager stelt dat verzekeraar de polisvoorwaarden en artikel 251 WvK onjuist toepast c.q. uitlegt.

Gelet op de bevindingen bij het onderzoek is sprake van verzwijging als bedoeld in artikel 251 WvK, nu klager in het aanvraagformulier voor de verzekering geen melding heeft gemaakt van aanraking met justitie/politie ter zake van (verdenking van) het plegen van een misdrijf (11b) en andere feiten en/of omstandigheden, die voor het beoordelen van de aanvraag van belang konden zijn (11c). Klager is door de politie als verdachte van mishandeling gehoord ter zake van een vechtpartij op 4 juni 2000 in zijn bedrijf. In alle redelijkheid was klager ten tijde van dat verhoor bekend c.q. moest hem toen bekend zijn dat hij als verdachte werd gehoord. Daarnaast werden sinds genoemde datum bedreigingen aan zijn adres geuit, zoals ‘jullie komen aan de beurt’ en ‘we steken de zaak in de fik’. Hierop werd door klager diverse malen aangifte verzorgd bij de politie. De ‘jongetjes uit de buurt’ waren 19 jaar oud en familie van de bij de vechtpartij betrokkenen. De bedreigingen waren volgens de verklaring van klager zodanig dat deze niet onder de noemer ‘discriminatie’ vielen, doch duidelijk gerelateerd waren aan de vechtpartij. Uit klagers aangiften hiervan bij de politie mag worden geconcludeerd dat deze zo serieus moesten worden genomen, dat verzekeraar hiervan wetenschap wilde hebben bij het beoordelen van het risico. Verzekeraar zou het risico niet of niet onder dezelfde voorwaarden hebben geaccepteerd als klager hem ervan in kennis had gesteld.

Ook heeft klager opzettelijk onjuiste gegevens verstrekt aan verzekeraar, daar hij aan de door verzekeraar ingeschakelde onderzoeker geen mededeling heeft gedaan van schulden aan het GAK en de Belastingdienst. Daarnaast werd pas bij de inspectie van het risico op 2 augustus 2000 door klager mededeling gedaan van een door een andere verzekeringmaatschappij afgewezen brandschade, waarbij werd aangegeven dat die schade nog in behandeling was. Later bleek dat die verzekeringmaatschappij die schade had afgewezen omdat niet voldaan was aan de door haar gestelde preventieve eisen. Hierover werd door klager niet verklaard. Daarom kan tevens een terecht beroep worden gedaan op artikel 4.B.2 van de algemene verzekeringsvoorwaarden.

Voorts kan de afwijzing van de claim gebaseerd worden op het feit dat klager, althans ten tijde van de schade, niet voldeed aan enkele in de polis opgenomen garanties. Ingevolge de clausule garanties (40) moet aan deze garanties worden voldaan, bij gebreke waarvan alle recht op schadevergoeding verloren gaat. Dit tenzij klager bewijst dat hij daarvoor niet verantwoordelijk kan worden gesteld en dat de schade daardoor niet veroorzaakt en/of vergroot is.
Verzekeraar meent op grond van artikel 251 WvK, de polisbepalingen en het verstrekken door klager van onjuiste gegevens terecht schadevergoeding te hebben afgewezen.

Het commentaar van klager

Klager heeft, kennis genomen hebbend van het verweer van verzekeraar, zijn klacht gehandhaafd. De stelling dat hij niet heeft voldaan aan de garanties heeft slechts gevolgen indien de schade hierdoor is veroorzaakt of vergroot. De schade is ontstaan door brandstichting. Aan verzekeraar is wel degelijk kenbaar gemaakt dat er problemen zijn geweest met de eerdere verzekeringmaatschappij en dat eerder brand in het bedrijf is geweest. Klager heeft aan de tussenpersoon kenbaar heeft gemaakt dat bedreigingen waren geuit en dat aangifte bij de politie is gedaan. De tussenpersoon heeft dit niet opgenomen in het aanvraagformulier. Het is klager duidelijk dat hij verantwoordelijk is voor de invulling van dit formulier, maar gezien de aard en de omvang van de bedreigingen werden deze door hem niet serieus genomen. Een en ander kon voor de aanvraag van de verzekering dus ook voor verzekeraar niet van belang zijn. Er is nimmer aangifte gedaan van bedreigingen of iets dergelijks.

Het oordeel van de Raad

1. Blijkens het rapport van het door verzekeraar ingeschakelde bureau heeft klager verklaard dat hij wegens een vechtpartij in zijn zaak op 4 juni 2000 als verdachte is gehoord ter zake van mishandeling, dat tijdens deze vechtpartij een persoon door een ruit was gevallen, en dat vanaf die tijd door een broer van degene die door de ruit was gevallen en vriendjes van deze broer, allen omstreeks 19 jaar oud, bedreigingen werden geuit, zoals ‘jullie komen aan de beurt’ en ‘we steken de zaak in de fik’, en dat daarvan diverse malen aangifte was gedaan bij de politie.
2. Verzekeraar stelt zich op het standpunt dat het feit dat klager ter zake van mishandeling als verdachte is gehoord, hem aanleiding zou hebben gegeven de verzekering niet of niet onder dezelfde voorwaarden dan wel pas na nader onderzoek van het risico te accepteren. Dit standpunt mag verzekeraar innemen. Blijkens het klaagschrift en het commentaar van klager op het verweer van verzekeraar heeft klager bij het aanvragen van de onderhavige verzekering van een en ander opgave gedaan aan de tussenpersoon. Dat de tussenpersoon vervolgens van mening was dat deze kennis niet aan verzekeraar diende te worden overgedragen, komt voor risico van klager, nu deze tussenpersoon als een van verzekeraar onafhankelijke tussenpersoon dient te worden aangemerkt. Onder deze omstandigheden kan wetenschap van de tussenpersoon ook niet aan verzekeraar worden toegerekend.
3. Aan het oordeel van de Raad doet niet af dat klager later ter zake van mishandeling door de politierechter is vrijgesproken. Evenmin doet daaraan af de stelling van klager dat hij op 2 augustus 2000 bij de inspectie van het risico door verzekeraar van een en ander melding heeft gemaakt, aangezien dit niet door verzekeraar is bevestigd en geen steun vindt in de aan de Raad overgelegde stukken.

2003/54 Br

4. Het standpunt van verzekeraar dat hem een beroep toekomt op de in artikel 251 WvK vervatte grond tot vernietiging van de verzekeringsovereenkomst op de grond dat klager de hierboven onder Inleiding vermelde vraag 11 b van het aanvraagformulier voor de verzekering onjuist heeft beantwoord door geen melding te maken van het feit dat hij als verdachte was gehoord ter zake van mishandeling, is derhalve verdedigbaar. De overige door verzekeraar aangevoerde afwijzingsgronden behoeven daarom geen bespreking meer.

De beslissing
De Raad verklaart de klacht ongegrond.

Aldus is beslist op 22 september 2003 door mr. D.H.M. Peeperkorn, voorzitter, mr. J. Borgesius, mr. J.G.C. Kamphuisen, mr. J.R. Schaafsma en mr. E. M. Wesseling-van Gent, leden van de Raad, in tegenwoordigheid van mr. S.N.W. Karreman, secretaris.

De Voorzitter:

(Mr. D.H.M. Peeperkorn)

De Secretaris:

(Mr. S.N.W. Karreman)